

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész óvra . . . . . 10 frt - kr.
Félóvra . . . . . 5 " " "
Negyedóvra . . . . . 2 " " "
Egy óvra . . . . . 1 " " "
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő : BARTHA MÓR.
Kiadók : HOFFMANN és KRONOVITZ.

Hirdetési díj:

Hat hasábos petit sorozat 5 kr. Nagyobb terjedelmű többes-
hirdetések alku szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj min-
den külön beiktatásért 30 kr.

A vasuti alkalmazottak megadóztatása.

A „Debreczen“ legközelebbi csütörtöki számában, a hírek rovatában „Halmos polgármester távirata“ cím alatt megjelent közlemény szerint, távirat érkezett Simoffy Imre polgármesterhez, a melynek, mint egy vészharang kongásának, az lenne célja, hogy Debreczen város is a székes-fővárossal egyetemben sorompóba álljon Hegedüs kereskedelmi miniszter azon benyújtott törvényjavaslata ellen, mely azt tervezi, hogy a magyar állami vasutak alkalmazottai jövőben ne legyenek kénytelenek sehol községi pótdótt fizetni.

Ez alárm cikkecske aztán végezetül azon kíváncsiságának enged nyilvánulást: vajon tesz-e a városi tanács a közgyűlés útján ez irányban intézkedést, vagy pedig belenyugszik, hogy a város évenként nagy összeggel megkárosodjék.

A mely idézett sorokból tehát azon értelem hámozható ki, hogy a vasutasoktól élvezett és nyert községi pótdóttból eddigelé városunknak nagy jövedelme volt; a mely azonban a szóban forgó javaslat törvényerőre emelkedése esetén, megszűnik s a városnak nagy megkárosodása fog belőle következni.

Hát csak legyen nyugodt az illető cikk-író ur kielégíthető kíváncsisága előbb, semhogy a fent tisztelt tanács akár maga, akár a közgyűlés útján a megjelölt irányban intézkedést tenne,

vagy ha igen: mérget vehet arra bárki, hogy az az intézkedés a székes-főváros intentiójával épen ellenkező és a miniszterének megfelelő lesz.

Mert a Debreczen sz. kir. városban a kormánypárti többséget minden áron fenntartani, tehát e célból mindég kiegészítő kész és engedelmes eszköznek bizonyult vasuti alkalmazottakat, az eddigi tehermentesség felől ezutánra is biztosítani kell; a mely feltevés és számítás megmagyarázza aztán, hogy a városunkban lakó vasuti alkalmazottakra a város eddigelé soha egy árva fillér községi pótt, valamint ut adót sem vetett ki és nem élvezett!

Hát akkor mirevalók lennének a benszülőttek? A földi gondviselés csak a közönséges városi polgárságnak engedi meg azon menyei élvezetet, hogy 5 év óta községi pótdótt fizessen s ugyanennyi idő alatt az összes vasuti alkalmazottak az alóli mentességben részesüljenek, pedig körülbelül 1500 létszámról van és lehet szó, a kiknek családjaikkal együtt épen úgy van részök az asfalt-járda, közvilágítás, ingyen iskoláztatás és más egyéb közjótételekben, mint más halandóknak.

Épen úgy, sőt még kiterjedtebb mérvben gyakorolhatták országgyűlési és városi képviselő választási jogaikat, a mennyiben adóhataléuk nem is lehetvén, szavazati jogukat el sem vesztették; tehát minden jog gyakorlatában voltak és vannak annélkül, hogy legkisebb ellenszolgáltatási kötelezettséget

teljesítenének; a legközelebbi törvényhatósági bizottsági tagválasztásnál is teljes számmal közreműködtek az uralkodó kormánypárt javára és így döntő befolyást gyakorolnak azon város összes közügyeire, amely városnak semmi legkisebb terhet sem viselik.

Míg Budapest, Arad, Fiume, Kolozsvár és más, szintén vasuti üzletvezetőséggel dicsekedhető városok a kebelükben lakó vasuti alkalmazottak állami adója után kivették és szedték közsükségleteik fedezésére a pótdótt és pedig eredménnyel; mert hiába támadták meg felabbezesekkel ezen akaratot az illetők, a közigazgatási bíróság következetesen mindég elutasította őket és szabad folyást engedett a törvényhatóságoknak jogos, törvényes és méltányos eljárásukban: addig a jól adminisztrált Debreczenben a czivisek szűzvállait terhelte a pótdótt és e részben a vasuti alkalmazottak »nebántsd virágok« voltak, a mely czimen aztán eddigelé megfelelő számitással 20.000 forint körül károsodott meg 4 év alatt a városi pénztár? Nem, hanem a községi pótdótt fizető más közönséges adó — alany!

Ó patres-conscripti! a kik ékes sorrendben ott ültök a nagy tanácsterem hajtottá székein, jutott-e közületek valakinek eszébe ez a furcsa dolog. Gondolkoztatok-e rajta, hogy a teherviselés több vállra megosztva könnyebb és elviselhetőbb?

Micsods sáfárság ez? Ki viseli ezért el a felelősséget, az anyagit és az er-

L...

Kerestelek, mint remete az Istent...
Haladó utam nem vezetett hozzád,
... Kerestelek illatos rózsafak közt
Hol a geliczék nevedet zokogták,
— Kerestelek kiellen bérzetetőkön,
Sötét bánat ült sebzett szívemen,
De a vihar azt zokogta fölöttem:
»Szerelmesed itt sehol sincs jelen!«

Bebarangoltam a kétségbeesésnek
Sötét világot — árván, egyedül...
És nem volt szív, a mely egy percig vélem
Együtt érezett volna emberül.
... Egész világon nem szeretett senki!
Imádkozni már elfeledtem végkép —
Hitetlenül gyaszolta ifjú lelkem
Boldog jövőmnek haldokló reményét...

És végre hozzád vezetett az Isten.
Hogy hü szívemmel imádhassalak,
És áhitatban megfürödjék lelkem
Mint harmatvizben a napsugarak;
S megistenülve szállhasson az égbe
Hol nem tapad rá többé földi szenny —
S oly tiszt legyen ott fenn üdvösségem
Mint imádatom hozzád idelenn.

Reményem, vágyam, hitem megvalósult:

A földre szállot üdvem angyala,
Hogy mindörökre feledjem a multat
És idvezüljek itt lenn általa
S örömkönnyek közt elsirjam: »Szerettek!
Mint Tűzistenim dok a napot...
Ne menj az égbe vissza, — maradj vélem,
Hadd lehessenek imádó hü rabod!

Ne menj az égbe!... hiszen a menyország
Nálam nélkül otthonod nem lehet:
A mig oda érsz, megtudja az Isten
Hogy távozasod megölt engemet...
— Azért temetned szívemet a sirba
Hogy menyországból száműzesd magad...?
Oh jer ölembe, együtt szálljunk égbe,
Ha idvezülten, szívünk megszakad!

Dr. Király Péter.

A mormonokról.

Az angol társalgó körben felolvasta:

Komlóssy Miklós.

— A »Debreczen« eredeti tárczája. —

Az egész egyesült államokban nagy port
vert fel azon eset, hogy Utah államban Ro-
berts H. Brighamot, egy mormon apostolt kép-

viselővé választottak. Az asszonyok gyüleseztek és felterjesztést intéztek a congresszushoz, hogy ne adjanak helyet egy olyan embernek, a kinek 3 élő felesége van, a kik ugyan jól megférnek egymással, nem is panaszkodnak; de hát a soknejűség tiltva levén, ha mindjárt mormon is, de a képviselőházban nincsen helye. A congresszus rosszaságát fejezte ki a választás felett és mindenképen azon igyekeznek, hogy Roberts ur ne mutathassa be mind a három feleségét Mac Kinleynek a Febér házban. Kansasban pedig a nép megkövezett néhány mormon hittérítőt. — Az egyesült államok 70 millió népessége most kezd csak tárgyalni azon régi bünt, hogy miként lehetett megengedni egy maroknyi népnek, hogy törvényellenes módon éljen és állam legyen az államban. — Ha pedig azok odaát ilyen dolgokról beszélnek, miért ne beszélhetnék én is a mormonokról az angol körben ilyen szép számmal egybegyűlt hallgatóság előtt?

Nagyszerűen különös nép ez a mormon. A világ minden részéből toborzák őket össze a hittérítők; különféle szokásaik vannak, különböző nyelvek beszélnek és mégis a vallási fanatizmus homogén elemmé teszi őket.

1890-ben az Egyesült-államok kormánya igen szigorúan járt el a polygámiában élő

kölcsit egyaránt? Vajon akad-e férfi Izraelben, a ki e hallatlan mulasztás miatt kellő erélyvel fellép és — eget kér?

Vagy pedig édes városom! igazán szegény Debreczen és híven a czimeredhez rajzolt birkához, tőröd továbbra is a gazdálkodást, a mely Csáki-szalmának tekint, mert még van egy kis gyapjad, meg egy kis fadgyad, hanem van aztán annál még nagyobb türelmed!

A székes-főváros polgármestere pedig piruljon, hogy annyira naivan gondolkozott akkor, mikor még Debreczenről is feltételezhetted azt, hogy a vasutasokat itt is megadóztathatják, hogy itt is vannak, vagy lehetnének a város és ennek polgársága érdekével törődő főemberek, a kik most aztán ő veled együtt sikra szállanak az őket fenyegető veszedelem ellen; a mi ha megtörténik mi is Caossába megyünk.

Különös módon jár el azonban a becsületes, a nagy erkölcsi alapon állónak mutakozó állam is, mikor törvénybe iktatja, hogy a ki és ő szolgálatában áll, községi pótladót nem fizet, minek folytán minden ilyen halandó nagy összeget takarít meg magának minden évben s ez mintegy fizetés-számba megy. De hát ezt a jó te nem az állam adja, hanem a városoktól s illetve azon adózóktól veszi el, a kik nem az ő hivatalnokai, hanem csak egyszerű adófizetők, tulajdonképen pedig a valódi állam-fentartók. Mert hát a míg az állam hivatalnokai nem fizetnek, azt egyszerűen másoknak kell kidrukkolni s talán azért, hogy az állam mint jószívű protektor mulathassa magát hivatalnokai előtt — a mások zsebei terhére.

Arról, hogy az állami adót engedje el hivatalnokainak szó sincs, mert a becsületes állam a maga zsebére nem

gavalléroskodik. Azt, a mi neki dukál, könyörtelenül beveszi, azt levonja hivatalnokai fizetéséből — előre.

Ezt pedig eddigelé csak azon hivatalnokai javára cselekedte, a kik törvényesen államhivatalnokoknak voltak tekinthetők, de az új törvényjavaslat kiterjeszteni kívánja ezen külfömben is tágas korlátokat az összes vasuti alkalmazottakra, holott a vasutak az államnak csak hasznot hajtó iparvállalatok s közegei egyszerű üzleti alkalmazottak.

Egy adófizető czivis.

Debreczen, február 12.

A katolikus autonómia. A katolikus autonómiai kongresszus szombati ülésén 89 szóval 37 ellen általánosságban elfogadta a huszonhetes bizottság többségének a tervezetét. Azután 83 szóval 50 szóval ellen fogadta Horánszkynek azt az indítványát, hogy a részletes tárgyalás megkezdése előtt a huszonhetes bizottság boicsátkozék tárgyalásba a fők eggy-urral, a kormány nyál és a püspök karral. Horánszky indítványát megpótolta S á g h y Gyula javaslatára azzal, hogy a bizottság az egyházmegyei autonómia megalkotása és a közvetlen választás behozatala iránt is, (Ezek a kisebbség kívánságai.) tárgyaljon az illetékes tényezőkkel s minden a vita során fölmerült elvi diszpozíciókat is vonja be az alkudozás keretébe. Ezt az utóbbi pótlást a Z i c h y Nándor kívánságára fogadták el. A kongresszuson tehát a Horánszky álszpontja győzött. A püspöki karból csak kilencz főpap volt jelen, a néppárt pedig kettéoszlott. A radikálisabb rész Ú g r o n é k n a l szavazott, E s t e r h á z y Miklós Móríczekek ellenben Horánszkyval. Sokan azt hirdetik, hogy az autonómia ügye most megint hosszabb ideig skárta került.

A «Magyar szó» hitelessége. A «Magyar Szó» című Banffy-parti esti lap abban leli a kedvét, hogy napról-napra szemészedeit valótlanágokat ír a függetlenségi

és 48-ai pártól és az Egyetértésről. Csak pár nap előtt történt, hogy elvakultságában annyira ment, hogy az Egyetértésről, mint a — p a k t u m o r g a n u m á r ó l irt, noha ország-világ tudja, hogy ép az Egyetértés volt a leghatározottabb ellenzője a paktumnak s csaknem minden czikke ennek a kigunyolása és elkarhóztatására volt írva. Most azt írja a M. Sz., hogy a szentesi választás alkalmából S z é l l Kálmán parancsára J u s t h Gyula minden követ megmozdított, még a botrányköveket is, Dienes Márton ellen, a kit Széll semmi esetre sem akart beereszteni a Házba. Az «Egyetértés» rögtön elküldte egyik munkatársát J u s t h Gyulához, a ki elolvastván a kérdéses cikket, csak annyit jegyzett meg: «Oly nyilvánvaló koholmány az egész, hogy sem Dienes, sem más azt el nem hiheti s így szinte felesleges még csak beszélni is róla». Ennyi a Justh Gyula megjegyzése. Dienes támogatására a párt számos kitünőségén kívül maga a párt elnöke, K o s s u t h Ferencz is lement Szentesre, már pedig ő az általános választások idején is oly páratlan belátással és önfeláldozó buzgalommal szokta vezetni a választási ügyeket, hogy képtelenség még csak feltenni is a p r t bármely tagjáról, hogy különösen választási ügyben Kossuth Ferenczcel szemben állást foglaljon.

A miniszterelnök utja. Széll Kálmán a szombat esti gyorsvonattal ismét Bécsbe utazott, a hol ő felsége külön audencián fogadta. Ehhez az uthoz politikai körökben különböző kombinációk fűznek, annál inkább, mert általános a vélemény, hogy Kállay Béni nem ok és cél nélkül időzik a vételeje óta Budapesten s konferál miniszterekkel és más államférfiakkal. Hogy többről és másról van szó, mint csupán a bosnyák vasutak dolgáról, az kétségtelen, hisz egy ilyen aránylag jelentéktelen ügy nyélbeütése csak nem foglalja le egy egész héten keresztül a Kállay Beni diplomáciai ügyességét. Nincs tehát épen minden valószínűség híjjával az a verzió, mely szerint Kállay missziója kiegyeztetni azokat a szabadelvű pártok belüli levő ellentéteket, melyek eddig a kabinet kiegészítését akadályozták. Ezzel hozzák kapcsolatba azt a körülbelül két óras látogatást is, melyet a bosnyák miniszter tegnapelőtt S z i l á g y i Dezsőnél, ennek a lakásán tett. Mint meglehetősen széles körben elterjedt hírt megemlítjük, a nélkül, hogy ér-

mormonokkal, minek az lett a következtése, hogy a mormon apostolok feliratot intéztek a kormányhoz, melyben kijelentették, hogy meghajolnak a rendelet előtt és eltörlik a soknejséget. Ez azonban csak papíron volt, az életben maradt minden úgy, mint régen.

Ha az ember Salt-Lake város régebbi utcáin járkal, különösen sok olyan földszintes házat talál, melynek 4—6, sőt néha 8 kijárása is van. Ezek a sok nejségek háza, melyek úgy épültek, hogyha a mormon új feleséget vett, oda épített egy kis lakóházat a régihez, bebutorozza s az lesz az új asszony lakása, azért lehetett aztán megtudni, hogy egyik másiknak hány felesége van: hát ahány kijáras van a házában.

Egy-egy férfi annyi nőt vett el feleségül, a mennyit eltarthatott, az eklézsiában pedig annak volt tekintélye, a kinek több felesége volt. Mikor az Egyesült-államok kormánya nagyon szigorúan vette a soknejséget, a sok kijáras házakat egyszerűen ott hagyták a mormonok. De a nejséket nem hagyták el, hanem a város különböző részeiben vettek nekik lakást s valóban csakis a legszegényebbeknek van ma is csak egy felesége.

A gazdag mormon mindegyik feleségét külön lakást tart és egészen nyugodt beosztással látogatja meg őket. Ha új feleséget akar venni, bejelenti összes nejséinek s azoknak bele kell egyezni, mert ha nem egyeznek bele az új házasságba, úgy bánik a szent apostol velük, hogy jobbnak látják inkább érdeket, fejet hajtani. 1843. óta arra tanították a mormonismus követőit, hogy a soknejség isteni intézmény s ez lett az alapja ezen fanatikus val-

lásnak. Az asszonyokkal megértették, hogy ez az ő kötelességük és hogyha ennek kellőleg megfelelnek, annál szebb hely fog nekik a paradicsomban jutni. Ha pedig valamely hölgy nem akart bel-egyezni, hogy a férje szebb és fiatalabb nőt vegyen el, rárontottak a vallásos magassabb személyek, kapacták, a férje megvonta tőle a tüpenzt stb. Régen ki volt köteve, hogy a férj tartozik egy hétig egy-egy nejsével folytatólagosan lenni. Vasárnaponként szokás volt, hogy az apostolok összes feleségeikkel mentek a templomba. Young Brigham, Pratt Orson fő-fő kimagasló szentek néha 8—10 feleséggel mentek a sétára s megeskü, hogy a féltékenység kitör egyik-másik különben jól nevelt hölgyből s az utcán verekedtek össze.

Legnagyobb baj onnan keletkezett, hogy a szegényebb sorú mormonok törvény szerint nem vehettek több feleséget egyénél, mert nem tudták volna őket eltartani. Ez meg irigységre adott okot. Nemelyik meg erején túl nőstül s nem bírva a hölgyek kötekezéseit, elverte a vagyonát s kenytelen volt egy feleséggel megelégedni. Hogy aztán a többivel mi lett, arról hallgat a krónika; de ha csinosak is voltak köztük, mindig akad egy-egy jószívű apostol, a kinek penze is van, hogy megszorítsa a feleségek számát.

Nagy baj hármlott az eljegyzésekből, nevezetesen némely nős férfi szeméret vétett egy leányra, de nem volt annyi vagyona, hogy eltarthassa, eljegyezte s kezdett örülten dolgozni, hogy vagyona tegyen szert. Igen, de megtett-zett neki a más felesége is, azt is eljegyezte, mert igazság szerint ez nem földi,

hanem mennyei eljegyzés volt, mert szentül hitték, hogy a más világon nem csak a feleségeikkel, hanem az eljegyzettekkel is paradicsomi életet fognak élni.

Különösen ostoba az a szokás, hogy 18 és 20 éves leánykák férjhez mennek 60—70 éves ösz, reszkető, magasrangu egyházi hivatalnokokhoz; bizonyára nem szerelemből, hanem vagy rájuk parancsoltak, vagy már úgy vannak nevelve, hogy szent kötelességüknek tartják a tisztas eljegyzést elfogadni.

A házasság könnyen ment ezelőtt Utahban, mert csak a papoktól függött, mikor ad egy párt össze; de mióta a polgári biztos előtt meg kell jelenni, kissé nehezebb. Ezelőtt minden nagykoru mormon is összehadhott egy párt. Mert semmi ritushoz nincs kötve. A férfi megígéri, hogy eltartja a nejsét, az pedig megígéri, hogy szeretői fogja a férjét. Csak magas rangu mormon esküdhetik meg a nagy templomban, mely templom egyike a legszebbeknek Amerikában és 3,000,000 dollárba került.

A szentélyt alabárdosok őrzik és csak mormonnak van joga belépni.

Egy angol asszony Mrs. Stenhouse a ki mormonná lett, de később ott hagyta őket férjétől, következőképen írja le a ceremóniát: Először templomi ruhába öltöztették, mely sarkig érő fehér vászonból állott, fejére fehér fátyolt tettek; majd levetkeztették és egy mellék teremben megfürdették, testét olajjal bekenték. Ezalatt a felszolgálók minden hókusz-pókuszok kíséretében érthetetlen szavakat mormogtak.

Majd megértették vele, hogy tisztára lé-

tékéről véleményt mondanánk, hogy a belügy-ministeri tárcza betöltését illetőleg már megis történt a megállapodás, még pedig gróf Tisza István személyében. Megerősítését latják ennek némelyek a miniszterelnök leginimuszabb lapjának, a B. N.-nak mai vezércikkében, mely a Széll-féle nemzetiségi program végrehajtását Széll és gróf Tisza István vállalt munkájától várja. Ezek azonban mind találgatások, csak annyi bizonyos, hogy Széll Kálmán ismét Bécsbe utazott, holott az ő felsége személye körüli miniszter teendői tudvalevőleg se nem oly bokrosak, se nem oly sürgősek, hogy a miniszterelnök személyes jelenléte az ő felségénél való audienciázgatást hetenkint kétszer is megkívánna.

A képviselőház ülése.

Szombaton — febr. 10. — az ülést Tábori Béla nyitotta meg mint elnök, a ki a jkv hitelesítése után, bemutatta a főváros feliratát, a melyben tiltakozik a kereskedelmi miniszternek azon törvényjavaslata ellen, amelyben felakarja menteni, a vasutasokat a községi adó fizetése alól. Ezt kiadták a bizottságnak, a mely magával a törvényjavaslattal is foglalkozik.

Kabos Ferencz több mentelmi ügyben terjesztett be jelentést.

Aztán átvért a Ház a költségvetés tárgyalására. Első szónokként most

Major Ferencz dr. néppárti szólt ehhez, szakjához képest közegészségügyi szempontból bírva az e téren létező nagy mizeriákat. De szólt aztán ahoz a tárgyhoz is, a melyben csak műkedvelő. Azonban nem terhelte sokáig a figyelmet ennek a tárgynak fejtegetésével, mert ugyancsak szombaton szavaztak a kath. autonómiai kongresszuson is, tehát oda kellett sietnie, ennél fogva hamarosan kijelentvén, hogy a költségvetést nem fogadja el, azonnal távozott is.

Kolozsvári Kiss István állott fel utána szólásra s különösen a nemzetiségi kérdésről mondta el sajátos magyaros humorával nézetét, de megelőzte ezt azzal, hogy ő maga sem tudott — ugymond — elzárkózni a kormányelnök beszédének hatása előtt, bizony nem csodálja, hogy a kormánypárt sem tudott elzárkózni hatása elől. Ugy tünt fel tegnap a szabadelvű tábor, mintha egy eszien-

vén mosva, ezen a földön semmi nyavalya nem érheti. Majd raadták a mormon ruhát, melyet úgy kell viselni, hogy egyszerre nem szabad levetni, hanem előbb egyik darabot kicserélni s aztán a többit.

Egy nevet sugtak a fülébe, a melynek emltésével mindnkor belepest nyer a nagy templomba, és a mennyek országába. A név »Sarah« volt s miot később Steinhouse asszony meg tudta, minden új mormon nőnek ezt sugtak a fülébe.

Egyszerre egy hang volt hallható, mint ha kérdéseket tett volna fel. Ezt Jehovának nevezték, a ki ígéretet tett, hogy meglátogatja e rongyos sártekét s e romlott világban igazságot fog szolgáltatni, magától értetődik, hogy a mormon lesz a kiválasztott nép. Majd Mihály arkangyal is megszólalt, sőt Adámot is megbeszélgették. A sátán is megjelent, a ki Évá csábítottá. Almat adott neki, melyet Éva Ádámmal megégetett. Majd férfiak léptek be prófétáknak öltözve, es hirdettek a Megváltó jövetelét. Majd megeskettek az összes jelenlevőket borzasztó atkok mellett, ha nem talán e árulnak e szent hitet, hogy azoknak a belők kifordítatik, nyelvük elvágattatik stb.

Már kezd szűnőben lenni a sokneveltség még is vagy harmincz olyan magas tisztviselő van, a kinek egynél több felesége van. Így Cannon elnöknek van hat, már Young Brigham apostolnak csak három felesége van.

Sokat nem tudnak a mormonokról, még ennyi sem igen jött tudomásra, majd ha egészen leszerelik őket, akkor fog kiszűlni az igazság.

dei együttélés után tegnap ülte volna összeforradásának ünnepeit, Csak a Magyarországnak nem tetszik a kormányelnök beszédje, úgy látszik, hogy még az összeforradás ünnepeinek is megrontója akar lenni. De a parlamenten is furcsa dolgok fordulnak elő mostanában.

Az utcán lehetett látni, hogy a szociálisták piros zászlóin ott volt a követelés: jogot a népnek! Ma már Hegedűs Loránt is követeli legalább azt, hogy jogot a tisztviselőnek. Rég követeli ezt a független-égi párt, követelte a nemzeti párt is. Tisza István Napoleónra emlékeztette a Házat, a ki mindig meg hanyta vette magában, mit szól a paraszt ehhez, vagy ahhoz a reformjához. Ha ha megkérdeznék a népet, hogy mit szól az adóhoz, bizony, ha még a két harmadát is elengednék, még mindig volna szava még hozzá engedjék el még ezt is.

Halason történt tiz tizenkét évvel ezelőtt — mondta Kolozsvári Kiss István, — a mikor egyszer hírül hozták, hogy jönnek a huszárok. Lett erre öröm, mert, hat nagy dolog ez kis városban. Lett nagy öröm, meg hat izgatottság. (Nevetés.) Erre a bevonulásra átjöttek Halasra a vadkertiek. Német nepség, de már ifja mind tud magyarul. Szívesen beszélgetett velök.

Németül? kérdezték a kormánypárttól.

Magyarul! — felelt a kérdésre Kolozsvári Kiss István, mert Halason voltam, magyar földön. Volt akkor Halason fömmentelen asszony. Lánya s a mint megáttak a huszárokat, fölkiált egy vadkerti fehérnép:

— Itt vannak a magyar huszárok!
Éppen ekkor a tiszt kommandíroz, perse hogy németül. Fölkiált erre a leány;

— Hiszen a császár huszárjai!

— No látja honvédelmi miniszter ur, fordult — fordul ezzel Kolozsvári Kiss István Fejérváryhoz — ebből láthatja, milyen rossz a német komandó. Ezzel nem imponálhatunk a nemzetiségeknek. Férfinak sem lehet meg a tekintélye, még a nők előtt sem, ha sokat enged az idegen befolyásnak. (Nagy nevetés.) A honvédséget ismét megátjárta a német szellem: össze van gyurva, mint a turós gombóc. (Hangos dörögés.) Kolozsvári Kiss István végül kijelentette, hogy nem fogadja el a költségvetést. A függetlenségek megéljenek, velök éljenek a Ház többi része is.

Előnk: Több felszólalás feljegyezve nem lévén, a vitát berekeztette.

Következett a szavazás. A Ház nagy többsége elfogadta a költségvetést a részletes tárgyalás alapjául és elvetette Koszuth Ferencz indítványát. Elnök a következő ülés napirendjét kitűzve, az ülést berekesztette.

KÜLFÖLD.

A krétai kérdés. Ezentul arról van szó, hogy a szultán ismerje el György herceget kormányzó gyanánt. Az atheni Ast by című újság azt írja, hogy a szultán kijelentette már, hogy kész György herceget az önálló Kréta-sziget kormányzójának elismerni, ha a herceg Konstantinápolyba jön es a szultánt, miot szuzerénjet üdvözli. György herceg a dologról megkérdezte, azt felelte, hogy ő most nem tehet semmit, mert mandátuma csak három évre szól s csak abban az esetben nyilatkozhatna, ha a Krétában érdekeit hatalmak mandátumát allandóvá tennék. A hatalmak közt azért, mondja tovább a görög lap jelentése, eszmecsere folyik most a krétai kérdésekről.

Oroszország. Perzsiába vonatkozó orosz tervekből ezt írja utóbbi számában a Társaság a Nászki Vje domos z t i című újság, a Káspi-tengeri tartomány hivatalos lapja: A kormány már kiadja a rendeletet, hogy kezdjék meg a Teheránig es Bender-Abba-zig tervezett vasuti vonalak építését. A legközelebbi időkben megkezdik a vasutépítést orosz tőztsztek vezetésével s egy ko ak ezred segítségével; a munkát 1903-ban fejezik be. Az orosz kormány azért választotta ezt a két irányt, mert összeköti az ország

nagyobb es j lentősebb városait. Oroszországnak az a célja Perzsiában es Kis-ázsiaiban, hogy utatszeres adé l i v i z e k h e z, hogy ura legyen a z I n d i á b a é s a k e l e t r e v a l ó n a g y k e r e s k e d e l m i u t n a k. Oroszország azonban egyidejűleg kerülni fog minden, a mi Törökországot erősítene; azért soha sem tervez vasutat a Tigrishez az Euf-ráthoz vagy Basirhoz, hanem megmarad a bender-abbaszi irány mellett, a melyet politikailag, kereskedelmileg es stratégiailag is ki fog használni.

A háboru.

Buller tábornok ismét visszavonult a Tugela déli oldalára. Ez a hír érkezett tegnapelőtt Londonba s okozott nagy szenzációt mindenfelé. Eleinte el sem akarták hinni a hírt, de mivel sok egymásután jövő távirat megerősítette, bizonyossá lett, hogy Buller kudarcot vallott harmadik támadásával is. Annál nagyobb volt a londoniak meglepetése, mert már azt is beszélték katonatiszti körökben, hogy Buller áttörte a buroknak a brakfonteini hegyeken levő hadállásait s szerdán eljutott Dewdropig. A hadügyminiszterium azonban hivatalosan nem adott ki Buller visszavonulásáról semmi jelentést, a mi még jobban növelte az aggodalmat s az emberek meg voltak agyódzva, hogy Bullert nagy katasztrófa érhesse, ha most harmadszor is visszamegy a Tugelán s lemond Ladysmith fölszabadításáról. Mennyi a vesztesége az angoloknak es a buroknak a kédd óta tartó csatákban, a legközelebbi napokban megtudjuk. De ijedségeből alig térhetett magához London, újabb azerencsétlenség híre jött, az, hogy Macdonald tábornok, a ki vasárnap Methuen lord főtáborából két dandárral megindult nyugot felé, hogy kanyarodással igyekezzen Kimberleybe júni, a Riet folyónak az Oránzs folyóba való torkolata közelében nagy vereséget szenvedett s most visszahívták. — Methuen segítséget is küldött időközben Machonsldnak, egy dandárt Bubington tábornok vezetésével, de Bubington mind- ez ideig nem tért vissza Modder-Riverbe; aggodnak tehát, hogy mindenestül a burok fog-ságába jutott.

Részletes jelentések erről a csatáról sem érkeztek, a mi miatt természetesen még nagyobb lett a rémület, mert Londonban sejtik, hogy Macdonald vesztesége igen nagy lehet. A fokföldi harcokról sem érkezik hír, pedig tegnap hivatalos távirat jelentette, hogy Met-tonónál nagy csata folyik Gatacre tábornok es a burok között; a csata kimeneteléről azonban nem tudni semmit.

Roberts tábornok utazásáról sem hallatik semmi s French tábornokról sem tesz említést a táviró, pedig French a minap már Norvulpont közelében járt s akkor erősen híresztelték róla, hogy hamarosan meg fogja szállni ezt a helyet, a mely az Oránzsba való ut kulcsa.

Buller újabb vereségéről a legközelebbi tudósítások így szólnak:

London, február 10.

Ambár a hadügyminiszterium kijelenti, hogy még nem kapott hivatalos jelentést, mindenki egészen bizonyosnak tartja, hogy Bullert újabb vereség érte s hogy seregét a Tugela déli partjára vetették vissza.

A Laffand-féle táviró ügyoökségnek esütörtöki kelettel a kö e kezdést jelentik az angol főhadiszállásból:

A bur ágyuk borzasztó tüzelése következtében es azért is, mert a terület az elsánczolat nem engedti meg, csapataink visszavoltak s ebben az irányban nem is fogják folytatni az előyomulást. Az ellenség nem verte vissza a mi csapatainkat, a melyek az összes pontokon bátran tartották magukat. Csupán a Caily Mailban es a Morning Leaderban van annyi erkölcsi bátorság, hogy Buller vereségét kétségbe vonhatatlannak tartja.

A Daily Telegraph közöl egy táviratot,

a melyet csütörtökön küldtek el az angol főhadiszállásból s a mely röviden összegezi a négy napi harc összes fazisait s a mely Buller visszadonulását elkerülhetetlennek tünteti fel. A távirat így szól: A burok szerdán éjjel meggyújtották a hegyeken a fűvet s a tűz fénye mellett puskával, gyorsan tüzelő ágyúval és nehéz ágyúval bombázták kezdtek az angoloknak a Waalkrantzon elfoglalt hadállását, de Hildyard dandara erősen tartotta magát.

A legerősebb srápneltűz éjjeli fizenegy órától éjfélig folyt az angol hadállás ellen. A burok szerdán reggel iszonyu erővel újra kezdtek a bombázást. A burok az éjjelyamán még néhány hat hüvelykes ágyut, két harmincz fontos ágyut és három gyorsan tüzelő ágyut helyeztek állásba. Az angolok c-upán az utóbbival tudtak megbirkózni; a többit az annyira nem vivő angol ágyu nem tudta elérni. Buller ennek következtében elhatározta, hogy nem folytatja előrenyomulását.

London, febr. 10.

A Reuter-ügynökség jelenti Springfieldből Az angol csapatok állását a Tugela északi oldalán nem lehet tartani. A segéds csapatok, melyeket a folyón átküldtek, egyenesen a futóárkok láncolata fele mentek, de az ellenségnek a Brackfonteintől balra fekvő dombokon elfoglalt erős állása miatt az angol csapatoknak lehetetlen volt tovább előre nyomulni, ha nem akartak hiába nagy veszteségeket kockáztatni. Az ellenség szakadatlanul ágyuzta az angol csapatok állását. A „Hosszu Tom» több lövedéke a vonatcsapathoz esett.

Négy lövedék a Zwartskopon robbant szét, de az ellenség az ott felállított angol ágyukat nem tudta lőtávolságra keríteni. — Az ágyuzás borzasztó volt. Az egész angol tüzérség működésben volt, de a »Hosszu Tom»-ot és az ellenség más lövegeit nem volt képes elhallgattatni. A burok folyton Nordensfield lövegekkel tüzeltek az angol gyalogságra. — Szerdán d. e. az angol tábornok elhatározta, hogy nem erőlteti az előnyomulást.

A vonatcsapat erre megkezdte a visszavonulást. Éjjel a gyalogság elhagyta a Walkramot. Az ellenséges ágyuzás túlnyomó ereje lehetetlenné tette az előnyomulást.

Az angol veresége Kimberley körül.

A reggeli lapok megerősítik azt a hírt, hogy M a c d o n a l d tábornok rekognoszkalást elvegezven (?), azt a parancsot kapta, hogy vonuljon vissza a Modder folyóhoz.

Hogy azonban a visszavonulás nem volt önkéntes, az kitűnik abból a táviratból, melyben Roberts tábornok azt jelenti, hogy Macdonaldnak a Koodoos-hegy irányában tett mozdulatának az volt a czélja, hogy elvágja az ellenség útját, a mely Belmontnál a vasutat fenyegette. Ez a pozíció a Riet-folyó gázlóját dominálja. Ennek a pozícióknak megtartása tehát nagy jelentőségű lett volna az angolokra s visszavonulásuk, ha hogy indokolják is azt az angol lapok, teljes vereséget jelent, mert Macdonaldnak akkora serege volt, hogy na nem kellett volna neki, hát nem vonult vissza.

A Times-nak jelenti Kimberleyből 8-iki kelettel: A burok tegnap egész nap nehéz ágyúkkal bombázták a várost. Estefelé az angol tüzérség elnémította a burok ágyúit. Három ember megsebesült.

Transzvál és Oranje.

Bárha még az angol-bur háboru kitörése idejében lapunk mindjárt hozott ismertetést Transzvál és Oranje délafrikai köztársaságok viszonyait és különösen népességéből megítélhető haderejét illetőleg nem felesleges ezt olykor-olykor az emlékezet ebrentartása vegett ismételni.

A délafrikai egyik köztársaság (Transzvál) területe 308,560 négyszögkilométer, tehát nagyobb, mint — Magyarország. Lakosainak száma azonban csak 1.100,000 amelynek 70 százaléka néger. O r a n j e másik délafrikai szabadállam jóval kisebb, területe 131.070 négyszögkilométer, tehát valamivel nagyobb, mint Csehország és Galícia együttvéve, Lakosainak száma: 210,000, amelynek 63 százat

léka néger. A két állam haderejének létszámánem lehet pontosan meghatározni. Transzválnak béke idején 420, Oranjének pedig 300 katonája van s ezek nagyobb részint tüzekek. Háboru esetén mind a két államban az összes fegyverfogható 16—60 év közötti férfiak bevonulnak, úgy, hogy Transzválnak háboru esetén körülbelül 25.500 fehér és 60.000 benschülött; Oranjének pedig 20.000 fehér és — 15.000 benschülött harcosja van. Hogy bevonultak-e mindnyájan a hadkötelesek, azt most megállapítani nem lehet. Valószínű azonban, hogy igen csekély kivétellel igen. Ugyazintén nem lehet megállapítani az idegen önkéntesek számát sem, erről mindössz annyi ismeretes, hogy a háboru kitörése alkalmával 3000 német osztrák és magyar önkéntes harcolt a burokkal, de azóta hihetőleg szaporodtak, daczara annak, hogy az angolok nagy vigyázatot fordítanak a tengeren arra, hogy az önkéntesek Transzválba el ne jussanak.

Táviratok.

A bányászok sztrájkja.

Brux, febr. 10. A 8691. bányász munkás közül 1630 sztrájkol. Az auszsig-teplitzi vasúti itteni állomásáról 130 vagon kőszén szállítottak el.

Tepliz, febr. 10. A sztrájkoló bányászoknak száma 1304. Tegnap 41. vagon szén bányásztak.

Dox, febr. 10. Az auszsig-komotai barna-zénmedence 107 nagyobb aknája közül ma 45-ben dolgoznak. Tegnap 670 vagon szén bányásztak.

Tratenan, febr. 10. A nyugot-csehországi bányarészvénytársaság bányában tegnap nappali műszakban 347. az éjjeli műszakban 23 bányász munkás szállott le. A sztrájkolóok száma 1381.

Febr. 10. resicai sztrájk szűnőben van.

H I R E K.

* **A polgármester jubileumának programja.** Ez évben lesz 25 éves fordulója annak, hogy S i m o n f f y Imre a polgármesteri széket elfoglalta. Jubileummal akarják emlékeztetessé tenni az eseményt. Tegnap délelőtt és délután is értekezlet volt e tárgyban a városházán. Délelőtt tíz órakor a városi tanács tagjai gyűltek össze és Komlóssy Arthur főjegyző elnökléte a l a t t m e g b e s z é l t é k a jubileumra vonatkozó részleteket. Delután három órakor pedig — nagy értekezlet volt a v á r o s h á z a nagy tanácstermében, amelyen gróf D é g e n f e l d József főispán e l n ö k ö l t. Az értekezlet tagjai általában azon a véleményen voltak, hogy a jubileumi ünnepség napját fényessé és a jövő időkre is emlékeztetessé kell tenni. Elhatározták ezen az értekezleten, hogy a jubileumi ünnepélyt Simonffy Imre kir. tanácsos polgármesterségének negyedszázados évfordulóján, azaz október hó 10-én fogják megtartani. Ezen a napon délelőtt d i s z k ö z g y ű l é s lesz a városházán, melyre nemcsak a törvényhatósági bizottság tagjai, de Debreczen város társadalmi köreinek képviselői is meghívotnak. A diszközgyűlésre küldöttség hívja meg a polgármestert, s később megállapítandó sorrendben fogják üdvözölni. A diszközgyűlés elé ezen értekezlet határozatából kifolyólag konkrét indítványt terjesztenek, hogy a polgármester nevére 10.000 koronás alapítványt tegyen a város.

A diszközgyűlés után tisztelgések lesznek. Este a polgármester ur tisztelére bankett lesz a Bika szálloda disztermében.

* **Tanács ülés.** A városháza nagy tanács termében teljes tanácsülés volt Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester elnökléte alatt, melyen a város folyó ügyeit intézték.

* **Az ifju theologus halála.** Mennyi munka lesz semmivé, mennyi remény hull sirba egy czéljához közel aló, ifju ember halálával. Baogh Danie IV-ed, éves debreczeni hittanbálgató tegnap délután Kunhegyesen meghalt. Ez a sürgöny tudósítás jött ma reggel kollegiumi barátaihoz, kik megdöbbenve ifju kollegájuk halála felett, ószinte szívvel gyászolják a szeretett barátot. Mint értesülünk a debreczeni hittanbálgatók gyászjelentést nyomtatnak barátjuk haláláról s küldöttségileg képviselhetik magukat a temetésen. Az ifju theologus halálának oka tődöbaj.

* **Bankett a törvényszéki elnök tisztelére.** Tegnap d. e. népes értekezlet volt, amelyen társadalmi életünk kitűnősegei vettek részt. Az értekezleten elhatározták, hogy dr. Szűcs Miklós, a debreczeni tvszék új elnökének tisztelére, kinevezése alkalmából fényes bankettet rendeznek. A bankettet vasárnap este a Bika szálloda disztermében, ketségtelenül Debreczen intelligens köreinek nagy képvisellete mellett fogják megtartani.

* **Vásártér rendezés.** Azon folytonos és alapos panaszok után, melyek a vásártér rendezetlensége miatt felmerültek a tanács tervbe vette e nagyterület rendezését, köburkolattal való elátását s ezt fokozatosan akarja végrehajtani s évenként 5000 forint költséget irányzott elő. Az építési bizottság szombat d. u. tartott ülésén A c z é l Géza főmérnök bemutatta a vásártér rendezésének tervét. A bizottság a bemutatott tervet elfogadta azzal a csekély módosítással, mely szerint a Hatvan-utczától a kis állomásig a gyalogjáró megmarad,

* **Hymenhir.** Kellemes tudomást vettünk arról, hogy lapunk munkatársa: Dr. K i r á l y Péter ifju ügyvéd és tartalékos honvédhadnagy f. hó 17-én tartja eljegyzését B u d a y Gyula ügyvéd, és földbirtokos kedves leányával — L e o n á v a l.

* **Kirabolt vasuti postakocsi.** Kassán a pályaudvaron tegnap előtt este feltűnést keltő lopás történt. A pályaudvari postahivatalt ismeretlen tetesek titokzatos módon kirabolták és mintegy t i z e n ö t e z e r k o r o n á t elloptak. A vakmérő tolvaj tegnap este hat és hét óra között követte el tettét. A pénzesleveleket kezelő hivatalnok ugyanis hat órakor, a mikor vacsorálni ment és hét óra kor visszetért hivatalába, legnagyobb rémülettel látta, hogy vo aki garázdálkodott a levelek között. A pénzeslevelek legnagyobb részét felbontva és kifosztva t a l á l t a, A tolvaj felhasználta az alkalmat, s mikor senki sem volt a helyiségben és beosonva, gyorsan kifosztotta a pénzesleveleket. — A megrémült postatiszt larmát csapott és gyorsan a rendőrségre értesítette a fölfedezésről. C s e l é n y i Béla rendőrkapitány, dr. B a l o g h i György ügyész és E r d é l y i Béla postaigazgatósági titkár erélyes nyomozást indítottak meg, a mely azonban eddig semmi eredményre sem vezetett. Csak annyit tudtak megállapítani, hogy az elloptott összeg körülbelül tizenötezer koronára rug. A vakmérő postarablás az egész városban nagy feltűnést keltett.

* **A debreczeni kör mulatsága.** Mint Budapestról jelenti tegnap tartotta meg a «D e b r e c z e n i k ö r» mulatságát, a melyen a kör tagjai nagy számmal jelentek meg. A táncot sikerült hangverseny előzte

meg, amelyen Sebők Gyuláné magyar és román dalokat adott elő nagy sikerrel úgy, hogy több dalát meg kellett ismételnie. — **Márkus Aranka** éneke után **Vértessy Gyula** dr. fölolvasása következett, majd **Márkus Aladár** zongorázott. Végül **Lovász István** zamatos debreczeni dialektusban adott elő néhány dalt. — A szereplőket mind zajos tapssal jutalmazta a közönség.

* **Egy színésznő balesete.** Komikus baleset érte a minap a trevizoi színházban **Iggus Blanka** színésznőt. Eppen jutalomjátéka volt s az első fölvonás után elhalmozták viaggal és többször kitapsolták. A művésznő a leeresztett függöny ajtaján kilépett, hogy az ovációt megköszönje. Mialatt az a tóban állva hajlongott, a kurtinahúzó hozzáfogtak a függöny fölhúzásához s a színésznőnek nem volt már ideje visszaugrani, úgy hogy a függöny vele együtt a magasba emelkedett. Fálabbal a függöny alsó párkányán állva s kezével a libegő, füstölt ajtóhoz támaszkodva, sikoltozni kezdett, a mi a közönség között nagy pánikot okozott, de a függöny csak tovább emelkedett a padlás fele. A színésznő végre elvesztette az egyensúlyt s a közönség rémületére lezuhant a színpadra. — Szerencsére néhány kollegája föföpta s kisebb zuzódáson kívül más baj nem érte.

* **Az inas veszedelme.** **Paszek Lajos** keményseprő mester **Kriszák Géza** fiatal tanonczot egyedül küldte ki az Ujjföldre, hogy ott a keményeket seperje. A mint a **fiu Tokai József** tanyája felé közeledett, egyszerre csak a tanyából egy nagy kutya ugrott ki s egyenesen a fiu felé közeledett. A szegény fiu két-égbesve csak seprőjével védekezhetett, mire a kutya még mérgesebb lett és a tanonczot labán harapta meg. A kutyát vizsgálat alá vették. A külsőségeken az ebzárlat még ez ideig nincs feloldva s a gazdak — daczara a rendőrség által kiadott rendeletnek — kutyáikat még mindig szabadon hagyják kóborolni.

* **Az angol társalgókör szombati estélyén** válogatott közönség, közöttük hölgyek is jefentek meg. **Balkányi Emil** dr. tiszta angolkiejtéssel epizód történeteket olvasott fel, mely a 70-es években játszódtott le egy magasabb rangu tiszt és adjutansa között. **Bergér Andor** tekintettel arra, hogy rövid idő óta olvasta fel **Mark Twain** egyik tréfas humoreszkjét, hogy az egész tarsaságot a legnagyobb derűtségben tartotta. Kérészi **Zoltán** dr. mint kjtünő zongora játékos a **Kurucz** dalok előadásával ért el nagy sikert. Végül **Komlóssy Miklós** olvasta fel a mormonokról írott nagy munkáját.

* **Uj katonai csaprtkórház** Említettük már, hogy városunkban az új lovassági laktanya építése maga után vonta s az új beszállási törvény is elrendeli a városnak új katonai csaprtkórház építését. Az egészségügyi bizottság nemrég tartott ülésén foglalkozott az új kórházzal s nem fogadta el többfele okból a vegyes bizottságnak azt az ajánlatát, hogy az új csaprtkórházat a közkórház háta mögötti területen építsék fel. Az építési bizottság **Degenfeld József** gróf főispán elnöklésével tartott ülésén foglalkozott a katonai kórház terveivel. Először a hely kérdését vitatták meg s a bizottság egyhangulag kimondotta hogy ők sem tartják alkalmasnak a közkórház háta mögötti területet a katonai kórház építésére s felkerik a tanácsot, hogy új helyet jelöljön ki e célra. A bizottság ezután a kórház építésének további részleteivel nem is foglalkozott.

* **Felülfizetések.** A Máv. altisztiéki multságán, mely különösen erkölcsileg, nagyon fényesen sikerült a következő felülfizetések történetek:

Mihalovits István 50 kor. **Dr. Wolaffka**

Nándor 20 kor. **Tóth Béla** gyógyszerész 10 kor. **Horváth János** építész 8 kor. **Lenkei Péterné, Ottó Sándor** 6—6 korona. **Dr. Kerekes Lipót, Straka József** 3—3 korona. **Csath Zsigmond, Lövkovics Artúr, Veres Lajos, Kemény János (Nagy-Károly), Juhász Gábor, Bajomi Mihály, Dr. Derekesi István, Szabó Zsigmond, Paczlit János, Halász Mihály, Erdős Imre, Törő Imréné, Badthó Mihályné, Theindl Ferencz, Rosenberg A. özv. és fia, Hoffmann és Kronovitz, Panyoki Károly, Pápai Mihály, Viberál János, Csikes Ferencz, Szilágyi Imre, Darvas Miksa** 2—2 korona. **Béresi Mihályné, Kemecsei Ferencz, Golez Ubán, Pethő György, Losonczy József, Horváth István, Szilvási László, Botár József, Bakos Pál, Csikos Mihályné, Üveges Jánosné (N.-Károly)** 1—1 korona.

Mely felülfizetéseket köszönettel nyugtáz a rendezőség.

* **A böszörményi vadember.** Böszörményből írták volt, hogy egy férfi hideg, zimankós időben teljesen meztelenül érkezett, gyalog ment városukba. A hatóság addig is, míg illetőségi helyét megtudják, pártfogása alá vette s kiszállította a városi kórházba. Most a Réndőri Ujságban köröznek egy, a kállói tebolydából kiszökött örültet. Így még nem lehetetlen, hogy ez az ember az, a kit köröznek. A rendőrség e tárgyban írt Csütörtökön a n.-kállói tebolyda igazgatóságának.

* **Véres kardpárbaj.** A peczeszöllősi sörfőző jégpnczejében sajnálatos kimenetelű párbaj volt tegnap délelőtt. **Halász Lajos** nagyváradai lapszerkesztő állt szemben **Czvek Aladár** joghallgatóval. A párbajt teljes kötéssel végkimerülésig vívták. Az első összecsapásnál **Halász Lajos** egy fok vágással 12 czeniméter mély sebet hasított ellenfele jobbkarján, mire a segédek a viadalt beszüntettek. **Halász Lajos** teljesen sér tetlen maradt míg **Czvek Aladár** súlyos sebének gyógyulása az orvosok vélekedése szerint hosszabb időt vesz igénybe.

* **A szent év.** Rómából írják: A szent esztendő nem felel meg a várakozásnak, a melyet a római nép hozzá fűzött. Azt hitték, hogy a szentév alkalmából valóságos népvándorlás lesz Rómába, de nem így történt. A zarándokok részére berendezett házak üresen állanak s a kik eljöttek Rómába, azokat mind a Vatikánban szállásolják el. Ezek a zarándokok is többnyire nagyon szegény emberek. Már eddig sok kereskedő tönkrement. Minthogy a szent év tulajdonképpen a vezeklés ideje, Rómában az idén minden zajosabb ünneptől tartózkodnak. Udvari bálokat sem tartanak, hanem csak udvari hangversenyeket rendeznek. Az idegen-forgalom is csökkent: valószínűleg sokan azért nem jöttek, mert azt gondolták, hogy Róma tele van zarándokkal. Sok idegent bizonyára az tartotta vissza, hogy Rómában az influenza is pusztit.

* **Nyilvános nyugtázás.** A múlt hó 17-én tartott felülfizetések közlésé után **dr. Kola János** orsz. gyűl. képviselő 12 korona felülfizetést küldött be, mely összeget köszönettel nyilvánosan nyugtáz a bál volt rendezőségé.

* **Meghívó a debreczeni ipartestületnek** folyó 1900. február hó 25-én, délelőtt 9 órakor a városháza nagytanács ermében tartandó első évi rendes közgyűlésére. Tárgysorozat: 1. Előjárósági jelentés az ipartestület múlt 1899. évi működéséről. 2. A testület 1899. évi zárszámadásának betérjesztése: számvizsgálók jelentése és határozathozatal a zárszámadás fel-tt: 3. Az 1900. évi költségvetés megálapítása. 4. 12 előjárósági rendes és 12 póttag választása. 5. 3 számvizsgáló választása, 6i Indítványok. Kivonat az a.pszabályból: A közgyűlés határozat képes, ha 100 testületi tag jelen van, Ha az első összehívásra a határozatképes szám meg nem jelennek, a közgyűlés 8 nap mulva minden újabb hirdetés nélkül megtar-

tandó, mely esetben az első alkalommal kitűzött tárgyakra nézve a jelenlevők számára való tekintet nélkül érvényes határozat hozható. (Alapszab. 11. §.) A közgyűlésen a testületbe tartozó minden iparos, ki a politikai jogok gyakorlásától felfüggesztve öncsen szavazattal bír. (Alapsz. 11. §.) A közgyűlés tárgyára vonatkozó iratok a testület hivatalos helyiségében a közgyűlést megelőző 8 napon belül, a testületi tagok által megtekinthetők. (Ügyr. 11. §.) Választható azon választóképes testületi tag, a ki legalább 3 év óta a város területén min, önálló iparos működik. (Alapsz. 13. §. A számvizsgálók közül egy a testületen kívül álló pénzügyi szakember (Alapsz. 19. §.) Napirendre ki nem tűzött indítványok csak azon esetben vétetnek a közgyűlésen tanácskozás alá: ha legalább 20 tag aláírásával, 9 nappal a gyűlés napja előtti az előjáróságbenyújtattak. (Alapsz. 11. §.) Debreczen, 1900 február 9-én. Tóth Kálmán ipartestület elnök.

* **Öngyilkos hordár.** Az utcasarkok ismeretes piros sipkás alakjainak nagy gya-sza van. Első emberük dőlt ki az élők sorából. Meguntá már az elsőséget tovább előmenetelre pedig nem volt kilátása, az utcáan való köszönetést meguntá, pihenőre vágyott, legjobbnak gondolta, ha életét maga oltja ki. **Lengyel József** az 1-ső számú hordár tegnap délelőtt 9—10 óra között, még felesége a pi-aczon járt, Fsapó utca 83. szám alatti lakásának lámpa kapcsára felakasztotta magát. Mikor felesége hazatért már halva volt.

* **Az inasnak is el lehet kinlődni.** Attól függ, hogy kit szolgál. **Pio Centra**, a pápa hű, öreg inasa népsz-rübb ember Rómában, mint sok kardinális. Rá is szolgál. Éjjel-nappal ott van a pápa mellett s egész életét a Vatikánban töltötte, mint gazdája, Rómát már csak hallomásból ismeri. **Cavaliere Pio Centra**, az öreg komornyik ugyanis a **Szent-György-rend** lovagja, **Leó** pápának földijé s ezért szinte bizalmas barátság köti a pápát inasához. 1848-ban született Rómában, de apja **Carpinetó**ból származott. Atyja kalapos volt s főleg egyházi férfiak k dolgozott s így ismerte meg a fiut **Pecci** gróf, a pápa testvére s a Vatikánba fogadta szolgának. Rövid idő alatt **Adjutante ai Camera** lett, a mi a pápa komornyikjának a neve. Ebben az állásban **Centra**, a ki családjával a Vatikánba és pedig közvetlenül a pápa szobája mellett lakik, jól bevált. Tudjaugyanis, hogy nagyreszt az ő gondosságától függ, hogy a pápa jól érezze magát s ezért minden megtesz hogy a pápa és **Lapponi** orvos meg legyen vele elégedve. Minden reggel **Piuccio** (a kis Pius, a mint a pápa bizalmasan nevezni szokta) kelt fel **XIII. Leót**; persze a pápa többnyire már ebren van s olvas, mert nagygn korán szokott felkeln. Azután segít a pápának az öltözködésben, mert ő a pápa borbélyja is. Az öltözködés rendesen sokáig tart s ezért a minap a pápa tréfásan így szólt inasához:

— **Nemde Piuccio**, több ideig öltözköddöm, mint egy hölgy s emellett nem is megyek társaságba.

A mikor a múlt esztendőben operálni kellett a pápát, **Centra** urának elataért aggódva, olyan fehér lett mint a fal s zokogott, úgy, hogy a pápa aig tudta megnyugtálni.

— **De Centra** szedd össze magad! Hisz nem téged operálnak, hanem engem.

Centra hosszas szolgálata alatt szép vagyont szerzett. Több háza van Rómában és birtoka a vidéken.

* **Ingyon Amerikába.** Három fűmél munkáslegény elhatározta, hogy Amerikába vitorlázik. Pénzülr nem volt, de ez nem okozott nekik gondot, mert úgy tervezték, hogy valamelyik gőzös fenékraktárában elbujva teszik meg az utat. Sikert is nekik az »Eros« nevű gőzös szénraktárában elbujni, de pörüljártak, mert a hajó legénysege a tengeren észrevette a ingyen utazókat és az első kikötőben: Algírban partra tették a merész vállalkozókat. Most ott várják a jó szerencsét, míg egy gőzös akad, mely őket Fiuméba visszautaztatja.

* **A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter** urnak 1898 évi 41252/VI. a. szám alatt a sacccharin, sacccharin-készítmények és hasonló mesterséges édesítő szerekre vonatkozó tiltó rendelete a pénzügyi, kereskedelemügyi, belügyi és földművelésügyi m. kir. minisztereknek a budapesti közlönynek 1899 évi 91 számában közzétett; együttes rendelete értelmében a tilalom illetőleg megszorítás nemcsak a Sacccharin mint a kereskedelmi védjeggyel megjelölt készítményre vonatkozik, hanem kiterjed a »Zucharin«, »Crytallose«, »Syose« és hasonló elnevezések alatt forgalomba hozott készítményekre is, mielőtt a helybeli orvosok gyógyszerészek, draquisták, cukrászok és ezukorka készítőik mihez tartás végett értesítenek.

Színház.

»A görög rabszolga«.

»A görög rabszolga« szombat esti előadására ismét egészen megtelt a színház.

Az előadás a régi jó volt. A közönség jól mulatott és sokat tapsolt.

Szerencsés ember Komjátly szingagató, a dramai termelés meddőségének és szomorú korszakában a »Sulamith«-tal és a »Görög rabszolga«-val úgy kihúzta a szeszt, hogy ezekre mindig zsufolt hazai vannak.

De talán jó néven venné a közönség, hogy ha már csakugyan ritka az új darab is ismételtetni kell a tavalyi két assz. darabot »Gyurkovics leányok« és »Himfy dalai«-t is elevenítsék fel.

a—a.

Vasárnap délután.

Baba.

Zsufolt ház. Ezzel körülbelül be is fejezhetnők a délutáni előadásról szóló referátát hiszen nagyon sokszor, nagyon sokat irtunk már a Babáról, erről a kedves zenéjű operett-ről, mely vonzó erejét még mindig nem vesztette el a debreczeni közönségre. Perényi Margit játszott a czimszerepet s az ő bájos alakítása a legkedvesebb Babát állította ismétlen előnkbe. Gyönyörű virágálményt kapott tisztelőitől. Kallai Lajza novicziusa is az eddigi művészi alakítás volt s a lelkes közönség őt és Perényit a második felvonás végén a vasfüggöny elé is kihívták. Fenyéri Hiarius mestere szintén nagyon tetszett. Vasárnap délután elismerjük, hogy a gyermekek kedvéért is rendezik az előadásokat, hanem ez megsem teszi azt, hogy olyan gyermekeket vigyünk az előadásra, kik közbekiabálással, sirással, hangos paszkodással zavarják az előadást. Tegnap délután ez történt. Az ilyen gyermekek nem érdemlik meg, hogy színházba vigyék, de a közönség megérdemli, hogy a színházba nem való babák szülei részéről egy kis figyelmet és tapintatot tapasztaljon.

(Este.)

Árgyil és Tündér Ilona. A látványosságban bővelkedő darabban kevés számú közönség gyönyörködött. Regi népregekből készült a darab s vilétek, tündérek, manók, boszorkányok egymást váltogatják, egymás ellen harcolnak sokaig, míg végre győzedelmeskedik a jó. A főszerepek Fáy Főranak, Tóth Eleknek, Perényi Margitnak és Rubos Árpádnak kezében voltak. Kedves játékokat sok taps jutalmazta s a közönség mindvégig a legjobban mulatott.

A Gésák. csüörtöki előadásáról lapunk szombati számában tett közlést, nem —a—, hanem —a. —a. irta.

Színházi műsor.

Hétfőn, febr. 12-én, bérlet 112. szám »A« Sulamith. Zsidó dalmű 5 képben.

Kedden, febr. 13-án »B« bérletben A kis lord. Vigjáték 3 felvonásban.

Szerdán, febr. 14-én bérlet 114. szám »C« A görög rabszolga. Operette 3 felvonásban.

Csütörtökön bérlet 115. szám »A« Frou-Fron. Színmű 5 felvonásban.

Penteken, febr. 16-án bérlet 116. szám »B« A görög rabszolga. Operette 3 felvonásban.

Szombaton, febr. 17-én bérlet 117. szám »C« Hamlet. Tragédia 5 felvonásban.

Vasárnap, febr. 18-án két előadás; délután 3 órakor félhelyarokkal: Debreczen a hódban. Látványosság 10 képben. Irtá Than Gyula.

Este 7 és fél órakor rendes helyarokkal, bérletszűneiben: Fehő Klári. Eredeti népszínmű 3 felvonásban. Irtá: Rátkay László.

Hétfőn, febr. 19-én bérlet 118. szám »A« A görög rabszolga. Operette 3 felvonásban.

Szabadságharczi gyűjtemény az ev. ref. Kollégiumi Nagykönyvtárban.

(Folyt. a.)

A vezetésem alatt álló kollégiumi Nagykönyvtár részéről egy felhívást intéztem a becses lapok nagyérdemű közönségéhez, hogy az 1848/9-i szabadságharcra vonatkozó emlékek, iratok, nyomtatványok, különösképpen a forradalom alatt Magyarországon fővárosában, Debreczenben s általában a nagy években megjelent hírlapok fejtartásával, egy szabadságharczi gyűjteményt létesíteni segítsenek.

Kérelmemet eddig sokan meghallgatták azok közül, a kiknek a becses történelmi emlékek összegyűjtése és az elporladozástól való megmentése szívökön fészlik és a kik jól tudják azt, hogy az 1848/9-i ereklyék legmértőbb helye az ós kollégiumban van, a melynek falai közt a 49. országgyűlés ülésezett. Ezekről az eddigi beérkezett adományokról és ajándékokról a közetkezőkben számolok be:

Adományok és ajánlatok a kollégiumi szabadságharczi emlék-gyűjtemény számára:

(Második közlemény.)

5. Tekintetes Komlóssy Artur urtól, Debreczen város főjegyzőjétől;

a) Gf. L-ningen papja;

b) Olaj festmény, templom belseje, a Pesten fogva tartott Komlóssy Imre volt debreczeni képviselő festménye 1850-ből;

c) Vegyes dolgok.

6. Tekintetes Bathory Sándor ügyvéd urtól:

a) 2 db. fegyver-heszolgáltatási bizonyítvány debreczeni polgárok részéről 1849-ből;

b) Czeodajeff proklamációjá Debreczen város tanácsához és minden nepeibez (1849. jul. 6.);

c) Szoboszló város hatóságának előszmervénye a Nagy Lajos debreczeni XII. századbeli nemzetőri századostól »bantalom nélkül által vett 48 hadiszti fogyokról« 1849. jul. 2-dikáról;

d) Nagy Sándor honvéd tábornok pipája nehaj Pálószky Pál hagyatékából;

e) Damjanics pipája nehaj Ferenczy Geodeon aradi lelkes hagyatékából;

f) Gróf Zichy Hermann felhívása a Libenyi-le merénylet megküszűtése alkalmából emelendő bécsi fogadalmi templomra, érdekes hátráttal Debreczen város, az utcák, céhek, gyárak és a ref. ifjuság ajánlatáról (a város 5000 frtot adott) 1853. márczius 20-ról;

g) Debreczen város hirdménye az adófizetés megadásáról 1861. május 8-ról;

h) Elykoru debreczeni vers Teleki László halálára 1861. május 8. 4. lapnyi nyomtatvány 8;

i) A »Nepbrátja« és a »Nagyvárad« Debreczen Értésítőnek szerkesztése alatt megjelent évfolyamai;

j) A Mészáros-féle régi debreczeni Dongó 1. száma.

7. Nagy Sándor timár mester urtól 1848-49-ben Ábrahám és Blakovics parancsnoksága alatt szolgáló nemzetőrtől:

a) 1 darab 2 frtos, 6 darab 5 frtos 1848-diki bankjegyz.

b) A Vertessi Mihály szabad csapatában szolgált Nagy István guerilla őrmester rézmarkolatu, »fringia« feliratu hajtott kardja, tok nélkül. (Folytatása következik.)

Midőn a fent elősorolt adományokat és ajánlatokat megköszönöm, kéro számot a kollégiumi szabadságharczi gyűjtemény gyarapítása és az egyes családoknál, testületeknél menthetetlenül elvesző 1848/49-i ereklyék, nyomtatványok, feljezzése, emlékek megőrzése végett újra felemelem. Hallgassanak meg azok, akiket illet.

Debreczen, 1900. február 9.

Ferenczy Gyula,

kollégiumi fő-könyvtárnok.

Mulatságok.

* A függetlenségi párt bálja.

Nem rég zajlott le a Bikában a függetlenségi kör pompás mulatsága, s ime február 24-ikére, farsang utolsó szombatjára ismét kilátásba van helyezve egy olyan multság, melynek hamisítatlan magyaros jellege, pompás sikere évek óta ismeretes közönségünk előtt.

Február 24-én lesz ugyanis a függetlenségi párt, a mi pártunk bálja.

A ki igazi magyar multságban akar részt venni, az készüljön e napra. Jó kedv, vigasság fogja uralni e napon a Bika fényes dísztermét, deli magyar ifjak és leányok fogják lejteni a magyar tánczok végtelen sorozatát.

A multságban ott lesz szeretve tisztelt képviselőnk, **Thaly Kalmán** is. Legyen tehát ott minden magyar ember, s legyen előtte emlékezetes az a magyar multság, melyet a debreczeni, szívvvel lélekkel magyar függetlenségi párt rendez.

*

A rendező bizottság már kibocsátotta az izléses meghívót, a melynek szövege a következő:

Meghívó a debreczeni függetlenségi és 48-as párt által 1900 évi február hó 24-én az »Arany bika« szálló dísztermében rendezendő zártkörű tánczvigalomra. Kezdete este 8 órakor. Belépti díj személyenként 2 korona. Felülízetések hírlapiag nyugtaztatnak. Jójú ételek és italokról gondoskodva lesz. Jegyek válthatók a Függetlenségi Kör helyiségeben és este a pénztárnál.

Rendezőség:

a) A párt intéző bizottsága: Kertész János, alelnök. Somogyi Pál, alelnök. Dr. Benedek János, jegyző. Dr. Gulyás István, jegyző. Pongó Lajos, pénztárnok. Csobán József, ellenőr. Kató László, ellenőr.

Dr. Bakonyi Samu, Dr. Burger Péter, Böszörményi Mihály, Dávid Mihály, Erdei Ferencz, Dr. Fjér Ferencz, Dr. Freund Jenő, id. Gombos Ferencz, Harangi Sándor, Herczeg János, Hodi Béla, Juhász Ignacz, Kertész Mihály, D. Kocsár Gábor, Kovács József ügyvéd, Kiss Balint, Kertész István, Kecskés István, B. Nagy János, L. Nagy Bálint, dr. Nagy Zsigmond, T. Nagy János, V. Nagy Gusztáv, Őri Mihály, Petó István, Ifj. Schwarz Vilmos, Török Balint, O. Végh János, Varjas János, Zong János, Zöld Janos bizottsági tagok.

Rendező bizottsági alelnökök: Kertész János, B. Nagy János.

b) Rendező bizottság: Bányai Péter, Legifj. Bányai István, Balogh Péter, Ifj. Batori Gábor, Bencze Mihály, C-orian József, Demjén Lajos, Erdélyi Péter, Ifj. Fazekas István, Ifj. Faragó István, Ifj. Gombos Ferencz, Györfi István, Horkay Lajos, Horváth József, Hajnal

Ferencz, Hetélyi Gyula, Hatházi József, Kovács József, Kerékgyártó József, Kovács László, Kovács Ferencz, Kertész István, Kertész László, Kertész András, Kertész Imre, Ifj. Kertész János, Kertész Lajos, Kapai István, Komlósi Imre, Kiss László, Kiss József, Kiss István, Lada István, Mike János, Ifj. Mikó József, Nagy Ferencz, Nagy Sándor, Ifj. Nagy Gábor, Ökrös Sándor, Ormós József, Ifj. Ormós József, Ormós Lajos, Piros József, Petó Gábor, Ifj. Petó József, Pósalaki Mihály, Salánki Ferencz, Seres István, Szőke János, Szabó István, Salánki Mihály, Szilágyi Lajos, Szilágyi Ferencz, Szabó László, Szathmári István, Sarkadi Ferencz, Tóth Gergely, Tassi Miklós, Teremi Gábor, Uri István, Ifj. Zöld János. — Táncrendezők: S c h a f János és S c h a f Ferencz.

Mulatságok sorrendje:

Február 17. A csizmadia árucsernokszövetkezet bálja.

Február 17. Az izr. nőegylet bálja a „Bika” szállóban.

Február 18. Iparos ifjak önképző egyletének bálja a „Bi a” szállóban.

Február 24-én A függetlenségi párt bálja a bika szállóában.

Március 3-án szombaton: A kereskedő ifjak tánccmulatsága az Arany Bika szálloda dísztermében.

Március 15-én az 1848/49-es honvédek bálja a Korona vendéglőben.

Ujság Montricherből.

(Wadt-Kanton.)

A gyakori szívdobogás a legtöbb esetben nagyon aggasztja a tőle szenvedőket. Azt hiszik, hogy valami szívbaj támadta meg őket és mindig szomorú gondolatokkal vannak elterelve, a mi csak súlyosítja a betegséget. Okvetlenül szükséges, hogy orvost hívjunk segítségül és pontosan megmondjuk neki a szívdobogás eredetét, mert ezt a bajt sokszor oly jelenségek idézik elő, a melyeknél a szív csak másodsorban jó tekintetben. Valóban a szívdobogás gyakran lép föl idegbajnál és ilyenkor az idegesség idézi elő anélkül, hogy igazán szívbajról lenne szó. — A szívtomák könnyen fölismerhetők. Az étvágy kevesebb lesz, a gyomor csak nehezen tudja megemészteni a táplálékot, az egész testet általános gyöngeség fogja el, olykor a szem ereje is meggyöngül, az emlékezés rosszabbodik, az álom eltűnik és még az erkölcsi erő is szenved. Az ember rendkívül érzékenyvé válik, minden legcsekélyebb okból sír és tehernek érzi az életet. Ebben az esetben gondozni kell a meggyöngült idegket. Erősödésre van szükségük és hogy gyógyulást találjon az ember,

szükséges, hogy az idegek számára legjobb erősítő szert használja. Morel Zsófia kisasszony Montricherből (Wadt-Kanton, Svájc) is ebben a bajban szenvedett.

— Nyolcz év óta, ezt írja levelében, szívbajról szenvedtem, a mely az utolsó évben közbejött komplikációk következtében csak rosszabbodott. Folyton szívdobogásom volt és más, mint tejet, nem bírtam el. Ijedtséget keltően elgyöngültem, nem tudtam többé aludni, látásom gyöngült, mindent feketének láttam és kétségbeestem gyógyulásomon. Csak amikor a Pink-pilulát kezdtem használni, tért vissza reményemem. Étvágyam láthatólag visszatért, jól mesztettem és jótéző álom pihenést adott faradt testemnek. Szemem vissza nyerte régi erejét, idegeim lecsöndesültek és

ismét olyan erős voltam, mint betegségem előtt.

Ebből az alkalomból közöljük még Mieg doktor (Versailles) bizonyítványát: Betegeim egyikét szívbaj támadta meg; megpróbálkoztam a Pink-pilulával, melyet a vérszegénység eseteiben sikerrel használtam. Kétünő eredményt értem el.

Közismert dolog, hogy a Pink-pilula az idegek leghatalmasabb erősítője és figyelemre méltó a hatása minden bajnál, melyet az ideggyöngeség idéz elő, mielőtt a neurasténia, a sárgaság, vérszegénység, vitus-táncz és a többi. Kapható Magyarországon a legtöbb gyógyszerárban, ára 1 frt 75 kr és hat doboz 9 frt. Magyarországi főraktár: **Török József** gyógyszerárban, **Budapest, Király-utca 12.**

KÖZGAZDASÁG.

A debreczeni kereskedelmi és iparkamara közgyűlése.

Debreczen, február 12.

A debreczeni kereskedelmi és iparkamara f. hó 9-én tartotta Szabó Kálmán kamarai elnök elnöklése alatt rendezett közgyűlést, a melyen megjelent báró Perényi Zsigmond országgyűlési képviselő, a kamara nagyszóelői és Pá-kuj Imre szathmári legutóbb megválasztott levelező tagja is.

A kamarai tagok által nagy számmal látogatott közgyűlésnek több fontos tárgya volt melyek közül felemlítjük a következőket: Az elnöki jelentés szerint a kamara felterjesztést intézett az illetékes minisztériumokhoz, a huszár gyárak keletkezésének előmozdítása céljából az ily gyárak által külföldre kivitt cikkek után a fogyasztási adó visszatérítése tárgyában, a közös hadsereg lábbeli és bőrnemű szükségletéről a kamara kerületére 3000 par lábbeli, mintegy 7000 frt értékű bőrnemű szükséglet engedélyeztetését, véleményét terjesztett fel a kamara a hazai ipartestületek hatáskörének kibővítése, a telefon hálózatok előfizetési és használati díjanak leszállítása, az ipartörvény 50 §-nak módosítása, és a győngyűvekkel való kereskedés emelésének tárgyában.

A vasárnapi munkaszünetnek a kereskedelmi üzletekre való kiterjesztése tárgyában a kamara az egységes, minden kereskedelmi üzletre, ideértve a kizárólag vagy mellekesen állami egyedárusági cikkek-kelet és italmerési üzleteket is kiterjedő szabályozása mellett foglalt állást és a vasárnapi üzleti zárórának delelőtt 10 órakor való elrendelését javasolja.

Az ipartanácsi szervezet továbbra is fentartandó az ipartanács kamara szerint minden ipari és kereskedelmi, különösen pedig a hazai ipar pártolása és fejlesztése ügyében a hatóság által meg hallgatandó lenne.

Debreczenben egy állami ipari szakiskola felállítására érkezett miniszteri leirat a közgyűlés elhatározta, miszerint a városi tanácsossal és ez ügyben már előbb kiküldött bizottsággal egyetértőleg megállapítja az iskola mielőbbi létesítését, biztosítja a módokat és feltételeket ezek alapján az illetékes minisztériumhoz felterjesztést intéz.

A mészáros és hentes iparnak csupán mészáros és hentes iparra szóló iparigazolvány alapján való együttes gyakorlását a kamara megengedhetőnek nem tartja a véleménye szerint mindkét iparág, mint a mely csak hosszabb gyakorlata után megzerezhető képesítést feltételez külön külön iparigazolvány alapján üzhető.

A tisztességtelen verseny ellen alkotott törvény tervezetéről vonatkozólag minthogy abban a kamarának már előzőleg felterjesztett javaslatai nagyrésztben érvényre jutnak a közgyűlésnek általában észrevétele nincs s annak törvényerőre emelését kívánatosnak tartja; a tervezet indokolásának azon részét azonban, mely szerint az alkalmazott munkás vagy tanoncz nem kerül el a büntetést a szolgálatból való kilépés után sem akkor, ha meg

állapítható, hogy már a szolgálat tartama alatt az üzleti vagy gyártási (üzemény) titok elárulásának keresztülvitelet előkészítette, a törvény indokolásából kihagyandónak véli, mert az bennőlag hatna a kereskedelem és még inkább az iparfejlődésére s mert továbbá felette nagy nehézségbe ütközik annak megállapítása, hogy az előkészítés miatt mikor áll be a büntetendőség.

A csomagokban árult cikkek mennyiség tartalmának egyes cikkekre kötelező megjelölése tárgyában kibocsátandó miniszteri rendeletre vonatkozólag a közgyűlés tekintve, hogy az ily kötelező megjelölés alá vonandó cikkek kimerítő felsorolása márcsak azért is lehetetlen, mert a gyártási technika fejlődése folytán sűrű időközökben újabb és újabb kerülnek forgalomba, azon véleményben van, hogy a csomagokban árusított cikkek úgy a szén mennyiség tartalmát illetőleg tapasztalt visszaélések ellen az 1893 XXXIV t. cz. novellaris módosítása által lenne kielégítő védelem nyújtható az által, hogy minden a szeszkereskedésben készcsomagolásban, (dobozban, köteggben, tartályban, zsákbao) forgalomba kerülő cikkre a h e l y e s valóságnak megfelelő tartalom kötelező megjelölése kimondatnék, kivéve mégis a széngetők által közvetlenül forgalomba hozott faszeget.

Az áru részletek ügyletre vonatkozó törvényjavaslatra a közgyűlés a következő észrevételeket tette a megtagadási jog az áru hiányait illetőleg 30 napra korlátozassék, — a 4-ik §. mint a mely a perek számát és a perköltseget az eladó és vevő részére előny biztosítása nélkül szaporítana: kik egyenlő, a 7-ik szakaszban a »nagy részben« szavak törölendők, mert a vevő a részletekre ha nem egészben is törőnt fizetés-el jelét adja fizetési készségeinek s a részletek betartásában bizonyára csak anyagi helyzetében beállott változás által lett megakadályozva, a 16-ik §-nál a kamara szerint nem a váltó névértékének kifizetése, hanem csak biztosítási követhető, mert az eladó az által, hogy az elveszett, de később megkerült váltó névértékét kifizette, a vevőn a kifizetett összegnek be nem hajthatósága miatt anyagi kárt szenvedett. A hazai ipar pártolása ügyében az országos iparegyesülettől érkezett átiratban foglalt javaslatokhoz a kamara hozzájárul; az iparpártoló bizottságokat a megyei székhelyeken szervezni fogja s a hazai ipar pártolása ügyében dr. Popp R. Mór levelező fog Szántó Győző beltág Weisz Bernát munkácsi szeszgyáros által tett javaslatokat, valamint az orz. iparegyesület által javasolt egyéb módok megvalósítására a kamarai elnökség továbbá Zador Lajos, Szántó Győző, Tóth Kálmán és Szikszay Lajos beltágokból álló iparpártoló bizottságot küldött ki, ezután a kamara több társ kamarának pártolás végett megküldött javaslatainak a b-tárgyalását eszközölte. Több kisebb jelentőségű ügyben való határozás után a két megválasztott kamarai levelező tag mondott a megválasztásért köszönetet biztosítván a kamarát hathatós tevékenységükről.

A híres

HALDEK-féle Elit-magvak

u. m. 95 % csiraképeségű

Oberndorfi répamag

95 1/2 % tisztaságú

Luczerna-mag stb.

jutányos áron kaphatók.

Haldek mag-nagykereskedésében József Ó cs. és kir. Fensége udvari szállítlójánál Budapest, Károly-körút 9. s a vidéken minden jobb üzletben, mely magot tart.

A cég debreczeni képviselője: **KONRÁD L. az Arany János-utca 28. sz.**

Üzleti könyvek nagy raktára

HOFFMANN és KRONOVITZ

 KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánlkozik:

nyomtatványok elkészítésére,

kereskedők, gyárosok és iparosok részére

Levélpapír czégnomással

1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.

Levélborték czégnomással

1000 drb. 2 frttól feljebb.

Monogrammal ellátott

Lakadalmi és béli meghívók.

Eljegyzési kártyák

 nagyon olcsón.

Névjegyek

Tánczrendek

Számlák

Jegyzékek

Üzletjegyek

Körlevelek

Árjegyzékek

Műsorok

Zárszámadások

Evi jelentések

Dombornyomásu galvanizált remek

 reklam falragaszok.

Pinczérszámlák, bor és sörczimkék.

Menu kártyák a legdiszesebb kivitelben.

Regények, elbeszélések, költemények.

Tudományos és szakmunkák előállítás.

Rovatos ivenk, tabellák.

Részvények, szelvények.

Elsőbbségi kötvények, értékpapírok.

Diszesen kiállított étlapok.

 igen mérsékelt árak mellett.

Ruggyanta bélyegzők igen olcsón.